

Методе обрачуна финансијског резултата

ОБРАЧУН ПЕРИОДИЧНОГ РЕЗУЛТАТА ПО ОСНОВУ МЕТОДЕ ТРОШКОВА ПРОДАТИХ УЧИНАКА

Основе методе трошкова продатих учинака

Утврђивање периодичног резултата је, према општеприхваћеном мишљењу, основни циљ књиговодства, док је билансирање стања њему компатибилан циљ.

Периодични резултат се, начелно говорећи, утврђује сучељавањем свих расхода насталих у једном обрачунском периоду са приходима који су у том периоду настали и ради чијег остварења су расходи и чињени.

Као што је већ истакнуто, у рачуноводственој литератури су познате и у пракси се користе **две основне методе** за обрачун периодичног резултата. То су,

- 1) метода укупних трошкова** и
- 2) метода трошкова продатих учинака.**

Утврђивање периодичног резултата на основу методе укупних трошкова већ је било предмет детаљног разматрања на прошлим предавањима. У овом делу ћемо, стога, изложити билансирање успеха по методи трошкова продатих учинака.

Билансирање успеха по методи
трошкова продатих учинака,
књиговодствено посматрано,
претходи билансирању успеха по
методи укупних трошкова.

У првим контним оквирима, као што је Шмаленбах-ов контни оквир, на пример, био је уграђен механизам билансирања успеха по методи трошкова продатих учинака.

Суштину методе трошкова
продатих учинака чини захтев да се
приходима од продаје оствареним у
једном обрачунском периоду
супроставе њима кореспондентни
расходи, изражени у форми
трошкова продатих производа,
услуга односно набавне вредности
продате робе.

У производним компанијама ови
расходи се испољавају у форми
цене коштања продатих производа
и услуга, коју чине:

- 1.** трошкови производње продатих производа и услуга
- 2.** трошкови управе
- 3.** трошкови продаје
- 4.** цена коштања продаје $(1+2+3)$

Оваква структура расхода упућује на закључак да билансирање успеха по методи трошкова продатих учинака претпоставља да се у глобалном књиговодству **трошкови обухватају по местима и носиоцима трошкова.**

То практично значи да је, у овом случају, погонско књиговодство инкорпорирано у књиговодство, будући да се утврђивање периодичног резултата врши на основу рачуна главне књиге првог степена.

Ако се има у виду да је у раном
развојном периоду књиговодства,
погонско књиговодство било
интегрални део пословног
књиговодства, онда се билансирање
успеха по методи трошкова
продатих учинака јавља као једино
могуће.

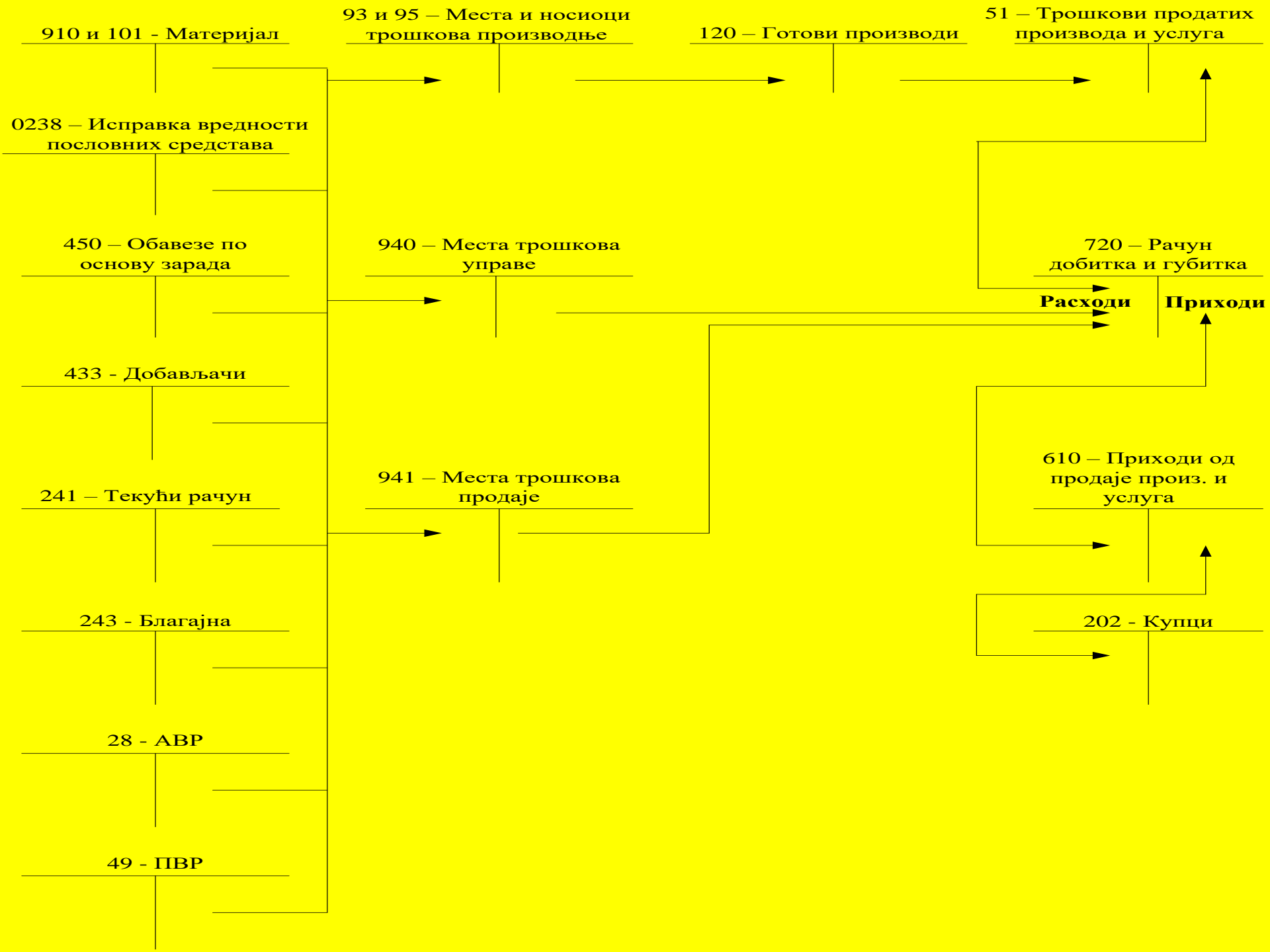
Јер се, у тако организованом
књиговодству, **трошкови у
тренутку настанка везују за
места и носиоце трошкова у
производњи, места трошкова
управе и места трошкова
продаје.**

Тек у оквиру места и носилаца трошкова они се обухватају по врстама. Евиденција о трошковима по врстама за пословну јединицу у целини се не води, јер билансирање успеха по методи трошкова продатих учинака такву евиденцију и не захтева.

Билансирање успеха по овој методи се, у оквиру тако организованог књиговодства, у начелу, може графички представити овако:

Утврђивање периодичног резултата по овој методи претпоставља развијено погонско књиговодство као и прецизно дефинисане ставове о структури цене коштања, будући да је управо цена коштања продатих производа и услуга основа за утврђивање расхода.

Стварање и развој великих, пре свега, индустријских компанија наметнули су рачуноводству, и у оквиру њега и књиговодству нове задатке. Учешће **фиксних** и **општих трошкова** у **укупним трошковима** нагло расте, што калкулацију цене коштања чини **сложеном**

Тешкоће у вези са утврђивањем цене
коштања учинака одразиле су се и
на билансирање успеха. У новим
условима утврђивање периодичног
резултата на основу методе
трошкова продатих учинака у
глобалном књиговодству постаје
КОМПЛИКОВАНО.

У жељи да се олакша билансирање
успеха, у контне оквире, односно у
глобално књиговодство се уводе
поред рачуна **места** и **носилаца**
трошкова и рачуни **врста**
трошкова за пословну јединицу
као целину.

Увођење ових рачуна је било срачунато на омогућавање коришћења методе укупних трошкова за обрачун периодичног резултата. Ова метода обрачуна периодичног резултата је у односу на методу трошкова продатих учинака једноставнија.

Тиме, разуме се, није онемогућено
билансирање успеха и по методи
трошкова продатих учинака.

Утврђивање периодичног резултата на основу методе трошкова продатих учинака у производној компанији

Досадашња излагања у другом делу ових предавања полазило се од претпоставке да се периодични резултат утврђује по методи укупних трошкова.

У складу са захтевима овог метода
организована је и књиговодствена
евиденција.

У главној књизи првог степена
воде се рачуни **врста трошкова** за
компанију као целину, док се
рачуни места и носилаца
трошкова воде у главној књизи
другог степена односно у
ПОГОНСКОМ КЊИГОВОДСТВУ.

Билансирање успеха по методи
трошкова продатих учинака због
различитог, тј. другачијег
исказивања расхода и прихода
захтева укључивање ПОГОНСКОГ
КЊИГОВОДСТВА у глобално
КЊИГОВОДСТВО.

То значи да се, у складу са овом методом, а због успостављања како материјалне тако и формалне повезаности биланса успеха и књиговодства, у главну књигу првог степена морају увести следећи рачуни:

- 1. рачуни места трошкова и носилаца трошкова и**
- 2. рачуни трошкова продатих производа и услуга.**

Укључивањем наведених рачуна у главну књигу првог степена стварају се услови да се у пословном књиговодству прати целокупно екстерно и интерно кретање робних и новчаних токова по познатој формули Н-Р-П-Р1-Н1.

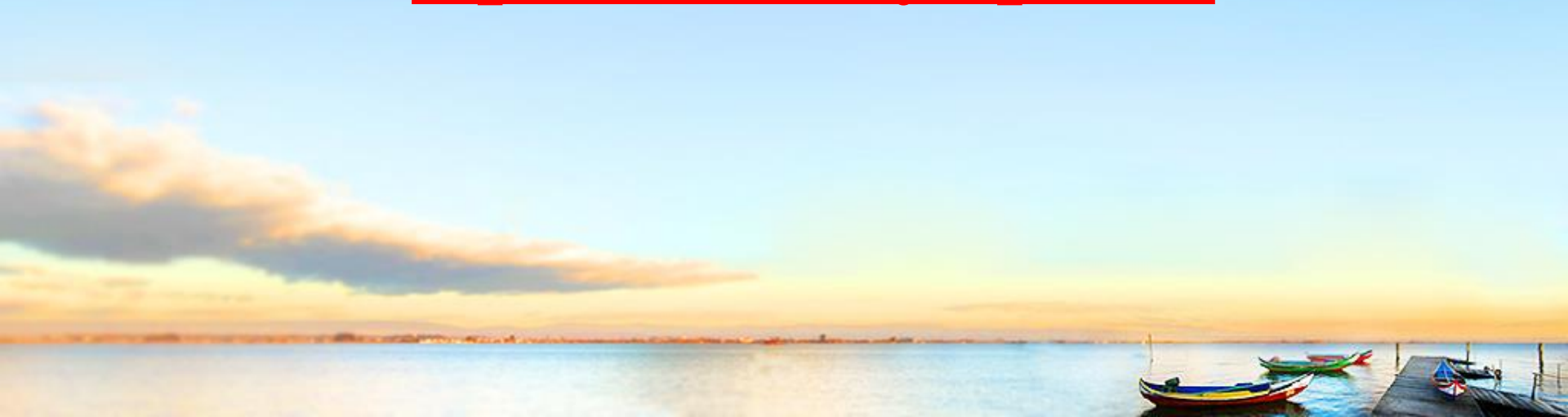
VIŠKA TURISTIČKA ŠKOLA
BEOGRAD

Али, уместо обухватања насталих трошкова само по врстама, како се то чини у случају примене методе укупних трошкова, утврђивање периодичног резултата по методи трошкова продатих учинака претпоставља алоцирање насталих трошкова и њихово књиговођствено обухватање у главној књизи првог степена.

Сви трошкови по врстама настали су у вези са производњом производа и услуга, њиховом продајом или управом компаније. Трошкови који су **изазвани производњом** производа и услуга обухватају се на рачуну **Трошкови производње.**

**Трошкови условљени продајом
евидентирају се преко рачуна
Трошкови продаје, а трошкови
управе преко истоименог рачуна
Трошкови управе.**

Ова расподела примарних трошкова по врстама на места трошкова врши се на основу оригиналне књиговодствене документације, односно идентификовањем места настанка сваког трошка.

Ова расподела трошкова књижених преко рачуна врста на рачуне места трошкова, треба нагласити, уследиће само онда када финансијско рачуноводство садржи врсте, места и носиоце трошкова, као што је случај са нашим КОНТНИМ ОКВИРОМ.

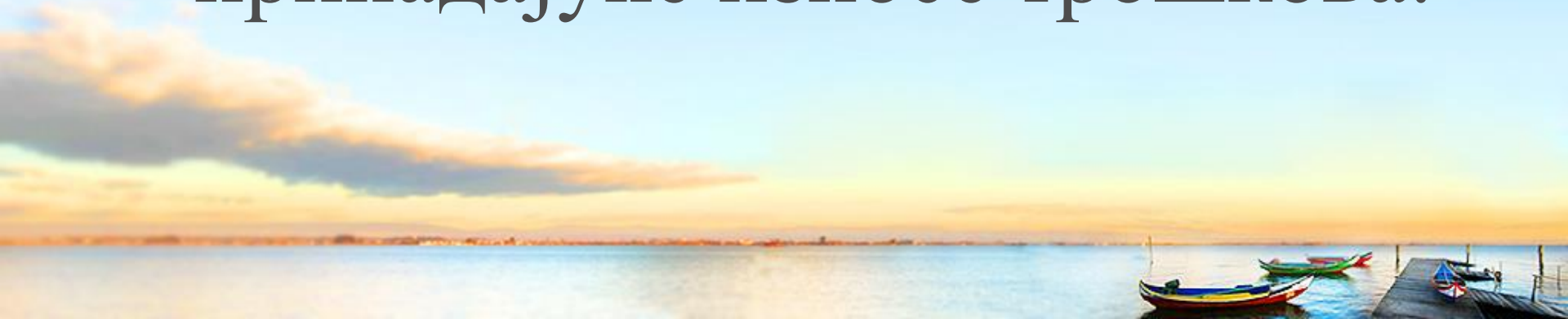
Када финансијско књиговодство
садржи само рачуне места и
носилаца трошкова како је то код
процесног контног оквира, ова
расподела изостаје. Трошкови се по
настанку књиже непосредно на
рачуне места трошкова.

Прекњижавање насталих трошкова
са **рачуна врста** на **рачуне места**
трошкова не врши се директно већ
индиректно, преко рачуна
Распоред врста трошкова.

Рачун Распоред врста трошкова се одобрава за укупан износ насталих трошкова, чиме се, у ствари, затварају рачуни врста трошкова, а задужују рачуни места трошкова за припадајуће износе трошкова.

Део укупних трошкова који је
изазван производњом производа и
услуга, а који је обухваћен на
дуговној страни рачуна Трошкови
производње показује у суштини
износ средстава уложених у
производњу.

То улагање ће се кроз краћи или дужи временски период објективирати у виду готових производа. Вредност завршених готових производа утврђује се кроз калкулацију цене коштања, о којој смо већ детаљно говорили.

Пренос готових производа из
производње у магацин готових
производа књижи се на рачунима
главне књиге током читавог
обрачунског периода, онако како се
производи завршавају и то:
задужењем рачуна Готови
производи и одобравањем рачуна
Трошкови производње.

То је и логично због тога што је вредност средстава уложених у производњу смањена за цену коштања завршених готових производа и услуга који су напустили производњу.

Трошкови продаје и трошкови управе су улагања која су у функцији основне пословне активности, али су, за разлику од улагања у производњу из којих резултирају готови производи - носиоци будућих прихода, средства уложена у ове трошкове дефинитивно утрошена.

По основу њих се у наредним обрачунским периодима не могу очекивати никакви приходи, па се због тога сматрају расходом периода у коме су настали. Они, дакле, представљају негативне компоненте финансијског резултата.

Продаја готових производа и услуга
изазива поред прихода у висини
продајне вредност и расходе у
висини цене коштања продатих
готових производа и услуга.
Приход од продаје повећава
готовину или потраживања, док
расход по основу продаје смањује
залихе готових производа.

Отуда се књижење продаје готових производа и услуга спроводи у **два** књиговодствена става. **У првом ставу** се, као и при коришћењу метода укупних трошкова, евидентира настапак прихода:

рачуни Благајна, Текући-рачун или
Купци дугују, зависно од начина
плаћања, а потражује рачун
прихода Реализација производа и
услуга.

У другом ставу, који се при обрачуну резултата по методу укупних трошкова не појављује у главној књизи I степена, већ у главној књизи II степена, обухватају се настали расходи изражени кроз цену коштања производње реализованих производа и услуга и то:

рачун Трошкови продатих производа
и услуга се **задужује** за вредност
продатих готових производа по
цени коштања производње, а
одобрава за исти износ рачун
Готови производи.

Књижења о којима је било речи створила су основу за билансирање успеха по методи трошкова продатих учинака: приходима оствареним у једном обрачунском периоду супротстављају се, у производним компанијама, укупни расходи, који су обухваћени на следећим рачунима:

- 1.** Трошкови продатих производа и услуга
- 2.** Трошкови продаје
- 3.** Трошкови управе
- 4.** Финансијски расход
- 5.** Остали расходи

Разлика између остварених прихода и овако утврђених расхода је периодични резултат, који је **ПОЗИТИВАН** (добитак) када су приходи већи од расхода, односно **НЕГАТИВАН** када су приходи нижи од расхода.

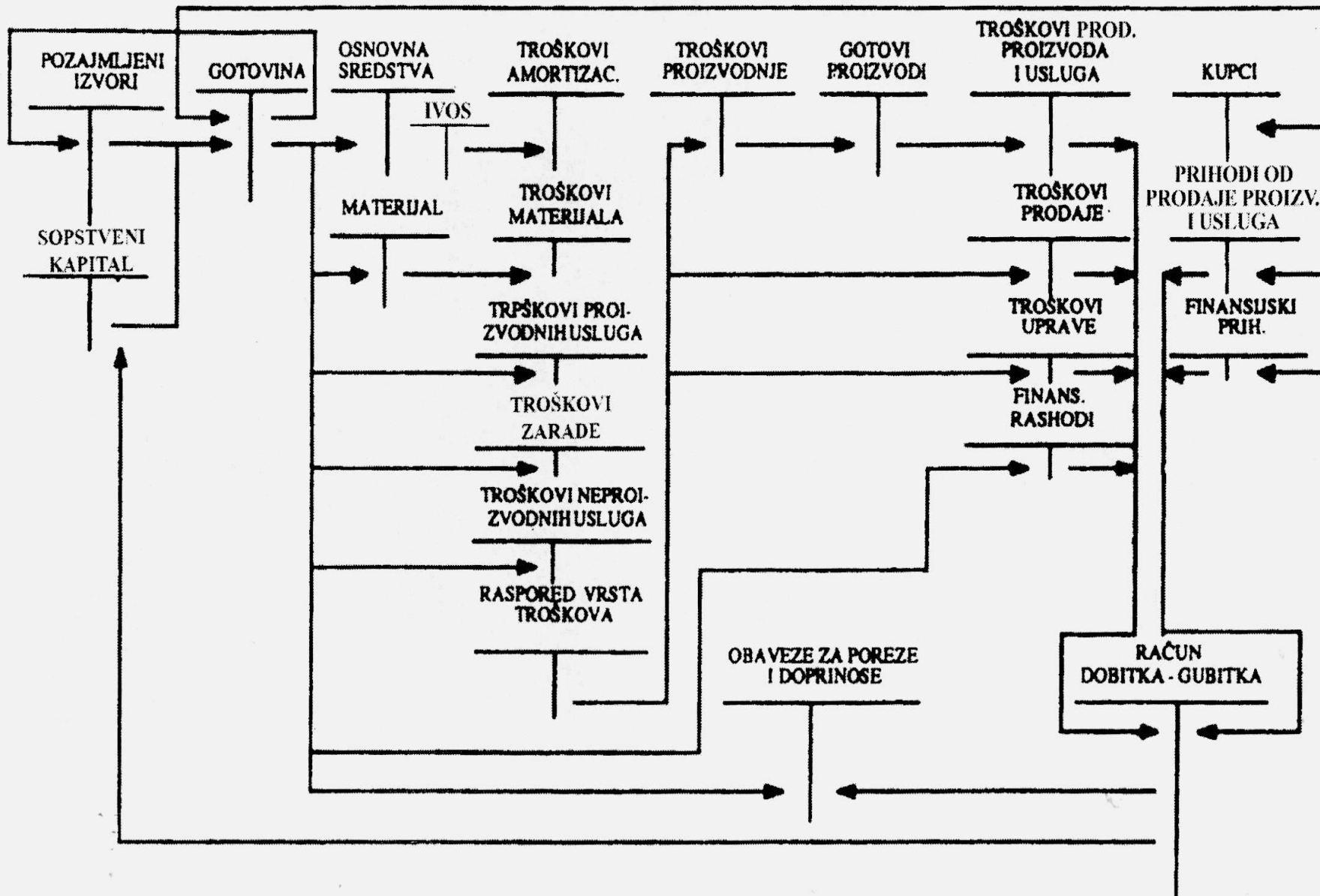
Кружни ток средстава, описана
књижења и механизам
билансирања успеха по методи
трошкова продатих учинака
представљење графички на слајду
194..

Из шеме се јасно види да се захтевима методе трошкова продатих учинака може удовољити уколико су рачуни у пословном књиговодству разврстани тако да прате кружно кретање средстава.

Будући да је праћење пословног процеса у основи КОНТНОГ ОКВИРА развијеног по процесном или функционалном принципу, може се закључити да билансирање успеха по методи трошкова продатих учинака претпоставља **КОНТНИ ОКВИР** у коме су класе конта развијене сагласно **процесном принципу**.

KRUŽNI TOK SREDSTAVA I MEHANIZAM BILANSIRANJA
USPEHA PO-METODU TROŠKOVA PRODATIH UČINAKA

Биланс успеха са механизмом
билансирања периодичног
резултата по **методи трошкова**
продатих учинака у производној
компанији изгледа како следи:

БИЛАНС УСПЕХА

1. Приходи
а) Приходи од продаје производа и услуга
2. Расходи	
а) Трошкови продатих производа и услуга
б) Трошкови продаје
ц) Трошкови управе
3. Пословни резултат (1-2)
4. Финансијски приходи
5. Финансијски расходи
6. Резултат финансирања (4-5)
7. Остали приходи
8. Остали расходи
9. Непословни резултат (7-8)
10. Укупан резултат (3+6+9)

За биланс успеха по методи
трошкова продатих учинака
користи се **штафелна форма**, која
је прикладнија од форме
двостраног прегледа, јер омогућава
исказивање резултата у више
НИВОА.

Пример:

Обрачун периодичног резултата по методи трошкова продатих учинака биће илустрован примером који смо користили при обрачуну периодичног резултата по методи укупних трошкова.

Промет на рачунима главне књиге првог степена

Назив рачуна	Дугује	Потражује
1. Пословна средства	25.000	5.000
2. Материјал	21.000	8.000
3. Готови производи	5.000	-
4. Недовршена производња (Трошкови производње)	2.000	-
5. Добављачи – дужници	1.000	-
6. Купци	15.000	12.000
7. Остала АВР	2.000	-
8. Купци за пословна средства	2.000	1.000
9. Дугорочни пласмани	7.000	2.000
10. Текући рачун	14.000	6.000
11. Благајна	2.000	1.000
12. Сопствени капитал	11.000	73.000
13. Дугорочни кредити	4.000	16.000
14. Добављачи	10.000	18.000
15. Добављачи за пословна средства	8.000	12.000
16. Купци – повериоци	-	2.000
17. Остала ПВР	-	1.000
18. ИВ пословних средстава	1.000	10.000
19. Трошкови отписа пословних средстава	5.000	-
20. Трошкови материјала	15.000	-
21. Трошкови производних услуга	3.000	-
22. Трошкови зарада	12.000	-
23. Трошкови непроизводних услуга	5.000	-
24. Финансијски расходи	5.000	-
25. Финансијски приходи	-	8.000
Промет:	175.000	175000

Прокњижити следеће економске промене:

- 1) На основу извршеног обрачуна установљено је да се од укупних трошкова насталих у овом обрачунском периоду, на производњу односи 30.000.- дин., на продају 5.000.- дин., а на управљање 5.000.- дин. Књижити распоред врста трошкова.

2) Предајницом готових производа бр. 16 предато је у магацин готових производа у вредности од 20.000.- динара, што је обрачунато по цени коштања.

3) Према фактури бр. 38 купцима је продато на кредит готових производа за 15.000.- дин., у готовом, за дин. 2.000.- и на чекове за дин. 13.000.-. Цена коштања продатих готових производа, према отпремници готових производа бр. 38 износи 15.000.- дин.

4) Обрачунати и прокњижити периодични финансијски резултат. Књижење ћемо извршити кроз дневник и главну књигу. Претпоставићемо да је до сада прокњижено 18 економских промена.

Дневник за дан 31. децембар 2008. године

Р.б.	Датум	О П И С	Позив	ИЗНОС	
				Дугује	Потражује
19.	05.12.	ПРОМЕТ:		175.000	175.000
		Трошкови производње	4	30.000	
		Трошкови продаје	26	5.000	
		Трошкови управе	27	3.000	
		Распоред врста трошкова - за распоред трошкова	28		40.000
20.	8.12.	Готови производи	3	20.000	
		Трошкови производње - према отпремн. готових произ. бр.16	4		20.000
21.	15.12.	Купци	6	15.000	
		Балагајна	11	2.000	
		Текући рачун	10	13.000	
		Прих. од прод. произ. и услуга - према фактури бр.38	29		30.000
22.	15.12.	Трошк. продатих производа и услуга	30	15.000	
		Готови производи - према отпремн. готових произ. бр.38	3		15.000
23.	31.12.	Приходи од продаје производа и услуга	29	30.000	
		Трошк. продат. произ. и услуга	30		15.000
		Трошкови продаје	26		5.000
		Трошкови управе	27		5.000
		Рачун добитка и губитка	31		5.000
		- за утврђивање пословног резултата			
24.	31.12.	Финансијски приходи	25	8.000	
		Финансијски расходи	24		5.000
		Рачун добитка и губитка -за утврђивање непословног резултата	31		5.000
		ЗБИР:		318.000	318.000

РАЧУНИ ГЛАВНЕ КЊИГЕ ПРВОГ СТЕПЕНА

Основна средства		Материјал		Готови производи	
25.000	5.000	21.000	8.000	5.000 20)	15.000 (22)
Трошкови производње		Добављачи - дужници		Купци	
2.000 19)	20.000 (20)	1.000		15.000 21)	12.000
Остала АВР		Купци за пословна средства		Дугорочни пласмани	
2.000		2.000	1.000	7.000	2.000
Текући рачун		Благајна		Сопствени капитал	
14.000 2)	6.000	2.000 21)	1.000	11.000	73.000
Дугорочни кредити за пословна средства		Добављачи		Добављачи за пословна средства	
4.000	16.000	10.000	18.000	8.000	12.000

РАЧУНИ ГЛАВНЕ КЊИГЕ ПРВОГ СТЕПЕНА

Купци - повериоци

2.000

Остала ПВР

1.000

ИВ пословних средстава

1.000

10.000

Трошкови отписа пословних средстава

5.000

Трошкови материјала

15.000

Трошкови производних услуга

3.000

Трошкови зарада

12.000

Трошкови непроизводних услуга

5.000

Финансијски расходи

5.000

5.000 (24)

Финансијски приходи

24) 8.000

8.000

Трошкови продаје

19) 5.000

5.000 (23)

Трошкови управе

19) 5.000

5.000 (23)

Распоред врста трошкова

40.000 (19)

Приходи од продаје производа и услуга

23) 30.000

30.000 (21)

Трошкови продатих производа и услуга

22) 8.000

12.000 (23)

Рачун добитка и губитка

5.000 (23)

3.000 (24)

БИЛАНС УСПЕХА НА ОСНОВУ МЕТОДА ТРОШКОВА ПРОДАТИХ УЧИНАКА ЗА
ПЕРИОД ОД 01.01. ДО 31.12. 2008. ГОДИНЕ

1. Приходи		30.000
а) Приходи од продаје производа и услуга	30.000	
2. Расходи		25.000
а) Трошкови продатих производа и услуга	15.000	
б) Трошкови продаје	5.000	
ц) Трошкови управе	5.000	
3. Пословни резултат (1-2)		5.000
4. Финансијски приходи		8.000
5. Финансијски расходи		5.000
6. Резултат финансирања (4-5)		3.000
7. Укупан резултат (3+6)		8.000

На основу илустрације се може закључити да, са књиговодствено-техничког аспекта посматрано, између метода трошкова продатих учинака и метода укупних трошкова нема суштинских разлика.

Јер, и по једној и по другој методи финансијски резултат се утврђује тако што се рачуни прихода задужују, а рачуни расхода одобравају за крајњи салдо на рачунима.

Разлика између њих преноси се на Рачун добитка и губитка, и то на **страну потражује у случају добитка**, односно **страну дугује** када је **остварен губитак**.

Различити су само начин исказивања расхода и прихода.

Утврђивање периодичног резултата по методи трошкова продатих учинака у трговинској компанији

У трговинској компанији периодични резултат по методи трошкова продатих учинака представља **разлику** између **прихода** остварених продајом робе, финансијских, осталих и ванредних прихода, с једне и **расхода** који су условљени оствареним приходима, с друге стране.

То значи да посматрано са методолошког аспекта, нема разлике у обрачуну периодичног резултата по методу трошкова продатих учинака у трговинској у односу на производну компанију.

Разлике постоје у садржини биланса успеха, а условљене су превасходно делатношћу којом се бави трговинска компанија. Због тога треба изложити структуру биланса успеха трговинске компаније.

0 приходима које остварује трговинска компанија, а који се обухватају преко рачуна Приходи од продаје робе, Финансијски приходи, Остали приходи и Ванредни приходи, већ је било речи у претходним излагањима.

Утврђивање и исказивање расхода
по методи трошкова продатих
учинака у трговинској компанији
разликује се од обрачуна и
исказивања периодичног резултата
по методи укупних трошкова.

Редовни расходи у трговинској
компанији настају по основу
набавне вредности реализоване
робе и по основу текућих трошкова
пословања.

Расходи по основу набавне вредности реализоване робе и набавне вредности реализованог материјала већ су били предмет наших излагања, стога се њима нећемо бавити на овом месту.

Текући трошкови пословања
обухватају се по врстама на
рачунима главне књиге првог
степенa. За потребе обрачуна
периодичног резултата по методи
укупних трошкова, овакво
обухватање трошкова је било
ДОВОЉНО.

Обрачун периодичног резултата по методи трошкова продатих учинака захтева, међутим, да се текући трошкови пословања пренесу са рачуна врста трошкова на рачуне места трошкова.

У трговини сви трошкови пословања условљени су продајом робе односно трговином, па се сви настали трошкови односе на један обрачунски период, што значи да представљају расходе датог периода и преносе се на рачун Трошкови трговине.

Овај рачун, по потреби, рашчлањава се на више аналитичких рачуна, зависно од броја места трошкова. При томе, као место трошкова може се јавити свака организациона јединица (продавница, магацин) чији се рентабилитет жели пратити.

Овај пренос се обавља индиректно,
преко рачуна **Распоред врста
трошкова**, који се **одобрава** за
укупан износ трошкова,
истовременим **задужењем** рачуна
Трошкови трговине. Овим
књижењем су, де факто, затворени
рачуни врста трошкова.

Формалан закључак ових рачуна
врши се на крају пословне године
задужењем рачуна **Распоред врста**
трошкова, уз **одобрење**
појединачних рачуна **врста**
трошкова.

Биланс успеха по методу трошкова продатих учинака за трговинске компаније изгледа овако:

БИЛАНС УСПЕХА

1. Приходи
а) Приходи од продаје робе
2. Расходи	
а) Набавна вредност реализоване робе
б) Трошкови трговине
3. Пословни добитак – губитак (1-2)
4. Финансијски приходи
5. Финансијски расходи
6. Резултат финансирања (4-5)
7. Остали приходи
8. Остали расходи
9. Непословни резултат (7-8)
10. Укупан резултат (3+6+9)

Обрачун периодичног резултата по методи трошкова продатих учинака илустроваћемо хипотетичким примером, који ће, и поред значајних упрошћавања, омогућити да се прикаже методологија ове методе обрачуна периодичног резултата.

Трговинска компанија „Узор“ из Београда имала је на дан 30. 12. 2008. следеће стање на рачунима главне књиге, релевантним за обрачун периодичног резултата. Оно је последица економских промена насталих у периоду од 01. 01. до 30. 12. 2008.год.

71. Приход од продаје робе	60.000
41. Набавна вредност продате робе	40.000
31. Финансијски приходи	3.500
34. Остали приходи	3.000
35. Финансијски расходи	1.500
44. Трошкови амортизације (или Трошкови отписа пословних средстава)	5.000
45. Трошкови материјала	4.000
46. Трошкови производних услуга	1.000
47. Трошкови зарада	4.000
48. трошкови непроизводних услуга	1.000

1. Прокњижити распоред врста трошкова

2) Обрачунати и прокњижити периодични резултат

Књижења ћемо извршити кроз дневник и главну књигу. При томе се полази од претпоставке да су настале економске промене прокњижене са 34 књиговодствена става.

Дневник трговинске компаније «Узор» Београд, за 30.09.2008.

Р.б.	Датум	О П И С	Позив	И З Н О С	
				Дугује	Потражује
35.	30.09.	Трошкови трговине	50	15.000	
		Распоред врста трошкова <i>- за распоред трошкова</i>	49		15.000
36.	30.09.	Приходи од продаје робе	71	60.000	
		Набавна вредност продате робе	41		40.000
		Трошкови трговине	50		15.000
		Рачун добитка и губитка <i>-за утврђ. пословног дибитка - губитка</i>	52		5.000
37.	30.09.	Финансијски приходи			
		Остали приходи	6	15.000	
		Финансијски расходи	11	2.000	
		Рачун добитка и губитка <i>- за утвр. непословног добит. - губитка</i>	10 29	13.000	30.000

РАЧУНИ ГЛАВНЕ КЊИГЕ ПРВОГ СТЕПЕНА

Приход од продаје робе

36)	60.000	60.000
-----	--------	--------

Набавна вредност продате робе

40.000	40.000	(36
--------	--------	-----

Финансијски расходи

15.000	1.500	(37
--------	-------	-----

Финансијски приходи

37)	3.500	3.500 (20
-----	-------	-----------

Остали приходи

36)	3.000	3.000
-----	-------	-------

Трошкови материјала

4.000	
-------	--

Трошкови амортизације

5.000	
-------	--

Трошкови производних услуга

1.000	
-------	--

Трошкови зарада

4.000	
-------	--

Трошкови непроизводних услуга

1.000	
-------	--

Трошкови трговине

35)	15.000	15.000 (36
-----	--------	------------

Распоред врста трошкова

15.000	(35
--------	-----

Рачун добитка и губитка

8.000	(36
-------	-----

2.000	(37
-------	-----

**БИЛАНС УСПЕХА (По методи трошкова продатих учинака) компаније «Узор» Београд
од 01.01. до 31. 09.2008.**

1. Приходи		60.000
а) Приходи од продаје робе	60.000	
2. Расходи 55.000		
а) Набавна вредност реализоване робе	40.000	
б) Трошкови трговине	15.000	
3. Пословни добитак – губитак (1-2)		5.000
4. Финансијски приходи	3.500	
5. Финансијски расходи	1.500	
6. Резултат финансирања (4-5)		2.000
7. Остали приходи	3.000	
8. Остали расходи		
9. Непословни резултат (7-8)		3.000
10. Укупан резултат (3+6+8)		10.000

Након утврђивања периодичног
резултата у главној књизи
затворени су сви рачуни прихода и
расхода. Рачуни врста трошкова и
рачун распоред врста трошкова
формално се закључују, на већ
изложен начин, на крају пословне
године.

Формални закључак рачуна стања,
као и затварање рачуна стања,
врши се на начин како је већ
изложено, јер примена различитих
метода билансирања успеха не
утиче на поступак формалног
закључка књиге.

Пошто смо досадашњим излагањем
упознали обе методе билансирања
успеха, можемо дати кратку оцену
како метода тако и исказне моћи
биланса успеха који из њих
резултирају.

Независно од тога која се варијанта методе укупних трошкова користи, метода укупних трошкова се одликује тиме што је билансирање успеха и закључак књига веома једноставан. Али, биланс успеха по методи укупних трошкова приказује глобални резултат.

Он не пружа информације о пореклу
резултата по погонима,
производима и групама производа.
Међутим, упоређивањем биланса
успеха у низу сукцесивних
временских периода могуће је
открити разлоге промена висине
периодичног резултата.

Метода трошкова продатих учинака
захтева развијено и организовано
аналитичко књиговодство
пословања и јасне ставове о
вишестепеној цени коштања и
њеним компонентама, што методу
чини сложеном.

Међутим, биланс успеха по методи трошкова продатих учинака пружа податке како о укупном пословном резултату тако и о пореклу резултата по погонима, производима и групама производа. Резултат се може исказати у више
НИВОА.

Управо због тога што су расходи и приходи различито исказани у наведеним методама обрачуна периодичног резултата, информације које пружају биланси успеха засновани на методи укупних трошкова и методи трошкова продатих учинака се међусобно не супституишу, већ се напротив, допуњују.

Због тога, није редак случај да се за
потребе управљања и руковођења
успех билансира уз помоћ обе
методе, и то: у **глобалном**
књиговодству по методи укупних
трошкова, а у **погонском**
књиговодству по методи трошкова
продатих учинака.

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!!!!

